

OPISKELUHUOLLON OHJAUSRYHMÄN LAUSUNTO KOSKIEN PALVELUVERKKOSELVITYSTÄ 2022

Ohjausryhmän kokouksen aika ja paikka:

2.6.2022 klo 13.30-15.20, Teams-yhteydellä

Ohjausryhmän jäsenet:

LÄSNÄ

Mikko Stranden

Jaakko Roitto

Eija Komulainen

Niina Miilunpohja

Tea Adeola

Anne Lahtivirta

POISSA

Minna Hiltunen

Anu Hirvonen

Margit Laaksonen

Opiskeluhuollon ohjausryhmä käsitteli kokouksessaan 2.6.2022 Suonenjoen kaupungin koulutuspalveluiden käynnissä olevaa palveluverkkoselvitystä ja haluaa tuoda lausunnossaan esille seuraavia huomioita koulujen tai opetusryhmien yhdistämisestä:

Koulumatkat

Mikäli oppilaiden koulukuljetukseen käytettävä aika kasvaa, tulee varmistua siitä, ettei päivittäin koulukuljetuksessa odotuksineen käytetty aika ylitä lakisääteisiä rajoja. Säästötoimenpiteinä tehtävissä ratkaisuisissa tulee selvittää kuljetuskustannuksissa tapahtuvien muutosten myötä koostuva todellinen säästö. Varhaiskasvatuksen esioppilaat ovat tarvittaessa myös koulukuljetuksen piirissä.

Päätöksenteossa on huomioitava, että osalla oppilaista koulupäivän kesto voi pidentyä siten, että sillä voi olla vaikutusta oppilaan jaksamiseen ja yleiseen hyvinvointiin. Mikäli oppilaan koulukuljetuksessa vietetty aika lisääntyy, vähentää se oppilaan vapaa-aikaa ja merkitsee joillekin mahdollisesti myös luontaisen arkiliikunnan vähenemistä itse kuljettavan koulumatkan osalta. Tasa-arvoisuuden näkökulmasta ohjausryhmässä pohdittiin pitkien koulumatkojen olevan jo tällä hetkellä osa suonenjokelaisten haja-asutusalueilla asuvien lasten ja nuorten arkipäivää

Mahdollisten kouluverkkoa koskevien ratkaisujen seurauksena tulee koulutuspalveluissa miettiä edellä mainittujen oppilaan hyvinvointia heikentävien seikkojen parantamiseksi kompensoivia toimenpiteitä. Koulupäivän rakenteiden tarkastelussa voidaan pohtia koulun aloitusajan myöhentämistä sekä oppituntien ja taukojen uudenlaista rytmittämistä.

Pitkän välitunnin lisäksi koulupäivien keskelle voitaisiin sisällyttää myös kerhotoimintaa, joissa ohjaajana voisi opetushenkilöstön lisäksi olla musiikkiopisto, kansalaisopisto, nuoriso- ja liikuntapalvelut, seurakunta sekä seuroja ja yhdistyksiä. Tällä järjestelyllä varmistetaan kaikkien oppilaiden tasavertainen mahdollisuus osallistua monipuoliseen harrastustoimintaan koulukuljetuksesta tai huoltajien kuljetusmahdollisuuksista riippumatta. Se voi mahdollistaa myös aikataulullisesti muutoin hankalasti sovittavien tukiovetusten

järjestämisen. Vaihtoehtoisesti oppilas voisi halutessaan tehdä esimerkiksi kotiläksyjä, jolloin koulupäivän päättyessä oppilas voi siirtyä suoraan vapaa-ajan viettoon.

Myös oppituntien aikana voidaan systemaattisesti lisätä liikunnallisuutta ja toiminnallisuutta. Välitunneille voidaan lisätä aktiivisuutta esimerkiksi välituntiliikuttajien ja -tsempparien avulla.

Iltapäiväkerho

Koulujen yhdistämisellä olisi todennäköisesti vaikutusta iltapäivätoimintaryhmien kokojen kasvamiseen. Pääsääntöisesti ryhmiin mahtuu kuitenkin vielä lisää lapsia. Iltapäivätoiminnassa on myös mahdollista muuttaa toimintamuotojen kokonaisuutta. Iltapäivätoimintaa koskeva kysymys ei muutu tilanteessa, mikäli palveluverkkoa koskevat ratkaisut kohdistuvat vain ylemmän luokan oppilaisiin. Iltapäivätoiminnan keskittäminen keskustan alueen kouluille voi aiheuttaa joillekin huoltajille pidempää hakumatkaa, mikäli oma työperäinen matka suuntautuu keskusta-alueesta kauemmaksi pois päin.

Oppilas- ja opiskeluhoolto

Koulujen toimintojen keskittäminen nähdään oppilashuollon järjestämisen kannalta positiivisena asiana. Tällä hetkellä koulukuraattorit, -psykologi ja kouluterveydenhoitajat kiertävät työviikon aikana eri kouluilla. Mikäli oppilaat olisivat samassa rakennuksessa, vähenisi opiskeluhoollon henkilöstön siirtymiin käytetty aika, joka voitaisiin kohdentaa mieluummin suoraan oppilaille tarjottavaan palveluun, eli oppilashuollon resurssi voisi näin lisääntyä. Oppilashuollon palvelut olisivat myös lähempänä, oikea-aikaisesti ja helpommin saavutettavissa. Oppilaan olisi nopeampi päästä tapaamaan tarvittavaa ammattihenkilöä. Myös oppilashuollon henkilöstöllä olisi paremmat mahdollisuudet kollegiaaliseen tukeen ja tiimityöskentelyyn.

Iso koulu – pieni koulu

Isot koulut koetaan usein pelottavina ja uhkaavina. Mielikuvat voivat perustua omaan kokemukserään tai tuntemattoman aiheuttamaan epävarmuuteen. Mahdollisten kouluverkkoa koskevien päätösten seurauksena tulee koulutuspalveluissa pohtia keinoja, joilla oppilaiden ja huoltajien pelkotiloja voidaan lieventää. Tutustumiskäynnit uuteen toimintaympäristöön ja ennalta toteutetut ryhmäytymiset helpottavat muutosprosessissa.

Pienen koulun etuina nähdään tiiviimpi yhteishenki, kun kaikki ovat tottuneet olemaan yhdessä ja eri-ikäiset pelaamaan ja leikkimään keskenään. Tämä voi olla kuitenkin mahdollista myös isossa koulussa, jossa voidaan tarvittaessa ohjata toimintaa ohjatuilla ratkaisuilla. Pienessä koulussa ei välttämättä löydy ”sielun kumppania” ja oppilas saattaa sen vuoksi kokea yksinäisyyttä. Isossa koulussa sosiaalinen piiri voi olla laajempi ja kaveriaineksen valikoima suurempi. Isossa koulussa korostuu oppilashuollon merkitys hiljaisten ja syrjäytyvien oppilaiden huomioimisessa ja auttamisessa sosiaalisen kanssakäymisen suhteen. Kummioppilastoimintaa tulee edistää kaikissa kouluyksiköissä.

Mikäli oppilaat keskitettäisiin samaan yksikköön vähintään 5.-luokasta alkaen, voitaisiin madaltaa eri kouluilta tulevien oppilaiden välistä kynnystä. Ennen murrosiän alkamista oppilaat ovat sopeutuvaisempia hyväksymään toisensa ja tietyn koulun ”leima” häipyisi, kun yhdessä opiskelu aloitettaisiin nuorempana.

Iso koulu tuo mielikuviin myös isot opiskeluryhmät. Tämä voi olla suurelta osin myös harhakäsitys. Suonenjoen alakouluissa suurimmat opiskeluryhmät ovat esimerkiksi ylempien alaluokkien osalta lukuvuonna 2021-22 seuraavat: a) Iisvedellä 5-6 yhdysluokka 24 oppilasta, b) Lempyyllä 3-6 yhdysluokka 22 oppilasta, c) Sammalselkä 5.luokka 23 ja 6.luokka 19 oppilasta, d) Yhtenäiskoulu 5.luokat 16 ja 6.luokat 16 oppilasta. Kouluverkon muutosten eri vaihtoehdoissa voidaan jopa parantaa oppilaiden mahdollisuutta opiskella oman ikäluokan tasoisessa ryhmässä, jossa luokkakoko on pienempi kuin nykyisessä rakenteessa. Oppilaiden opiskeluedellytysten parantaminen tulee olla palveluverkkoa koskevien muutosten tavoitteena.